

Výsledky zimního mapování šelem v Beskydech a Kysucích v roce 2025



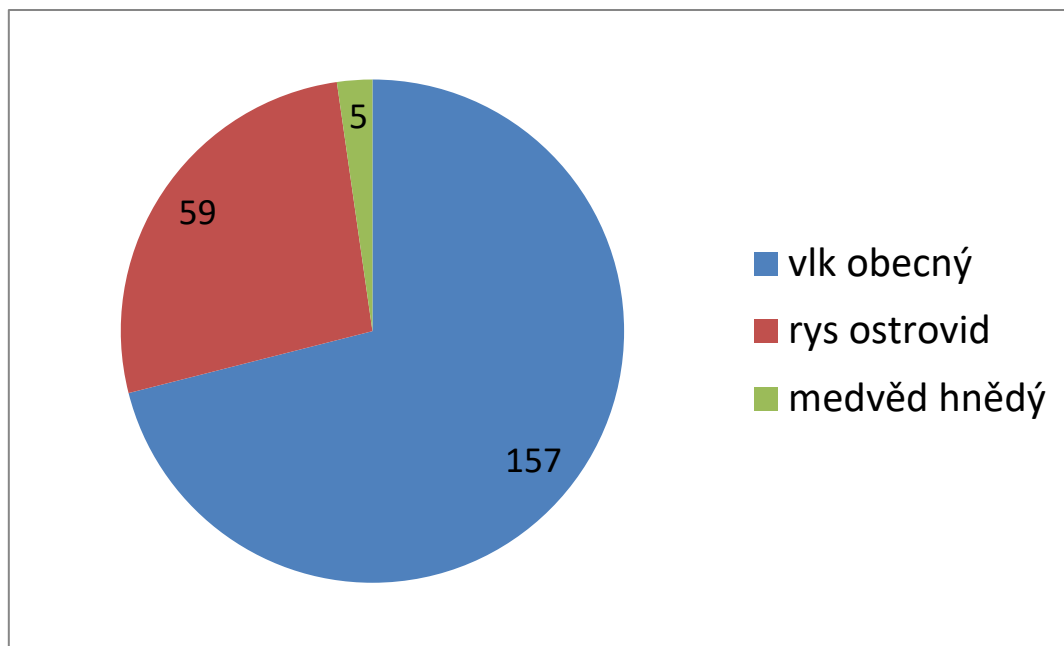
AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY



Autoři: Michal Bojda, Hnutí DUHA Šelmy
Martin Váňa, Hnutí DUHA Šelmy
Václav Tomášek, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Veronika Kornová, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Peter Drengubiak, OZ Karpatská divočina
Veronika Strečanská, Státní ochrana přírody Slovenské republiky

V únoru 2025 se uskutečnil již 41. ročník mapování velkých šelem v Beskydech. Tato tradiční mapovací akce zahrnuje v posledních letech nejen území CHKO Beskydy, ale také slovenskou CHKO Kysuce a podhůří obou oblastí. Hlavní terénní úsilí vyvinuli mapovatelé 7. a 8. února. Organizace se ujali pracovníci Agentury ochrany přírody a krajiny (AOPK) ČR, ŠOP SR, Hnutí DUHA Šelmy a OZ Karpatská divočina. Do pochůzek se na obou stranách hranice zapojilo téměř 200 mapovatelů nejen z řad ochránců, ale také myslivců, lesníků či zemědělců. Zjištěná data pomohla získat ucelené údaje o stavu a prostorovém rozšíření velkých šelem v pohorích na moravsko-slovenském pomezí. Mapování bylo součástí pilotních aktivit projektu [LECA Interreg Central Europe](#) na území Beskydy-Kysuce. Monitoring šelem na českém území byl částečně hrazen z projektu Prospective LIFE.

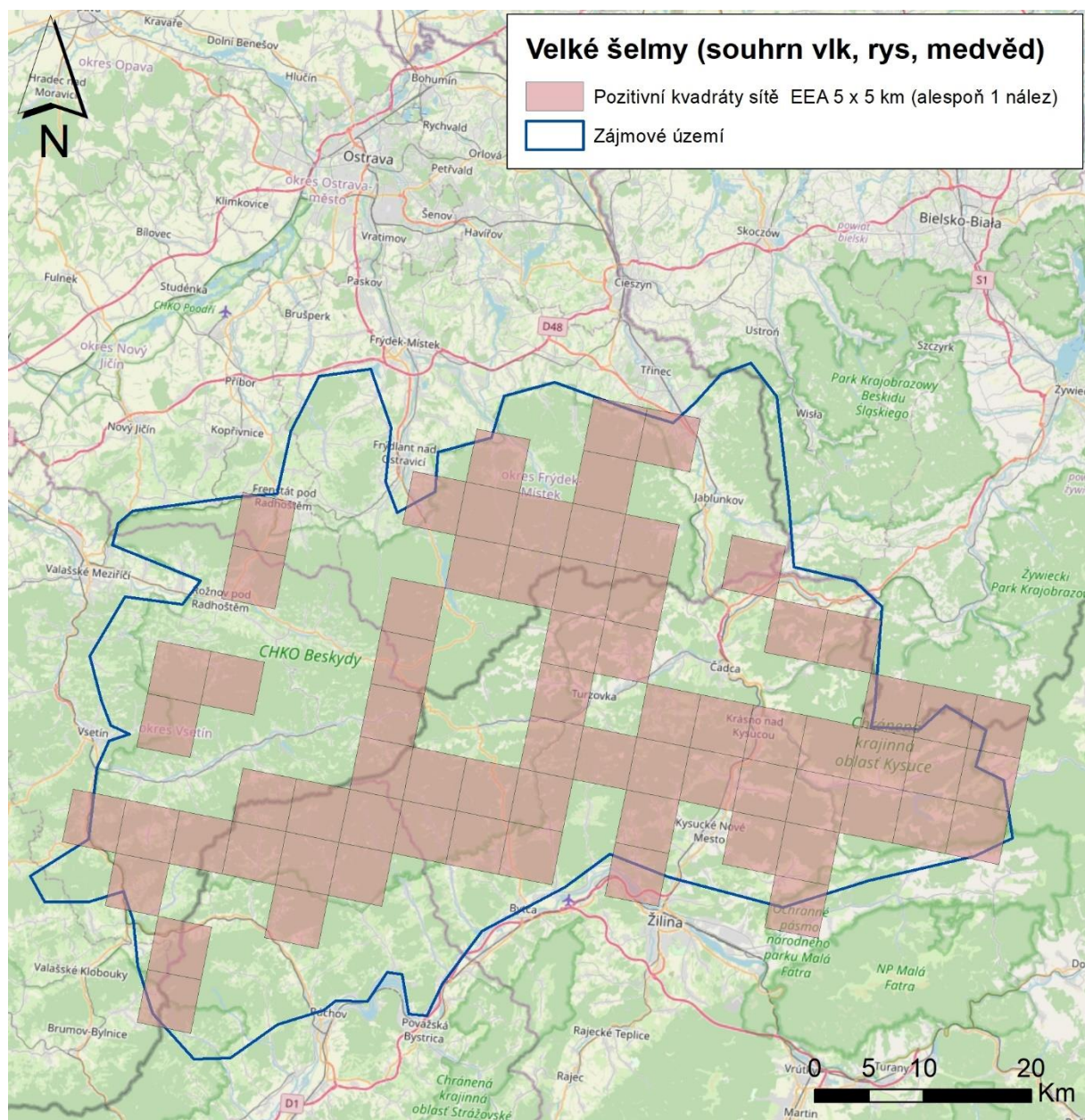
Zájmové území má rozlohu necelých 3500 km². Při procházení tras se podařilo zmapovat více než 180 mapovacích transektů (předem vymezená přímka nebo pás, po kterém se výzkumník pohybuje a zaznamenává výskyt) na obou stranách hranice. Jednotlivé transekty byly různě dlouhé od 5 do 20 km. I přes poměrně nepříznivé počasí, kdy zejména v jižní části mapovaného území úplně chyběla sněhová pokrývka, se podařilo nalézt široké spektrum stop velkých šelem. Nálezům velkých šelem dominoval vlk obecný, u něhož bylo získáno 157 pobytových stop. V případě rysa šlo o 59 pobytových stop. Na území Kysuckých Beskyd a Kysucké vrchoviny byl také v pěti případech zaznamenán výskyt medvěda.



Graf č.1.: Zjištěné pobytové stopy jednotlivých druhů velkých šelem při mapování 7. - 9.2.2025

Souhrn všech získaných údajů o výskytu velkých šelem při letošním zimním sčítání činí 221 průkazných nálezů. Jednotlivé záznamy o výskytu velkých šelem získané ze zimního mapování jsou zpracovány formou vyobrazení v mapové síti EEA 5 x 5 km, která se používá ke sběru a vizualizaci dat o životním prostředí na území Evropy. V mapě č. 1 jsou zobrazeny

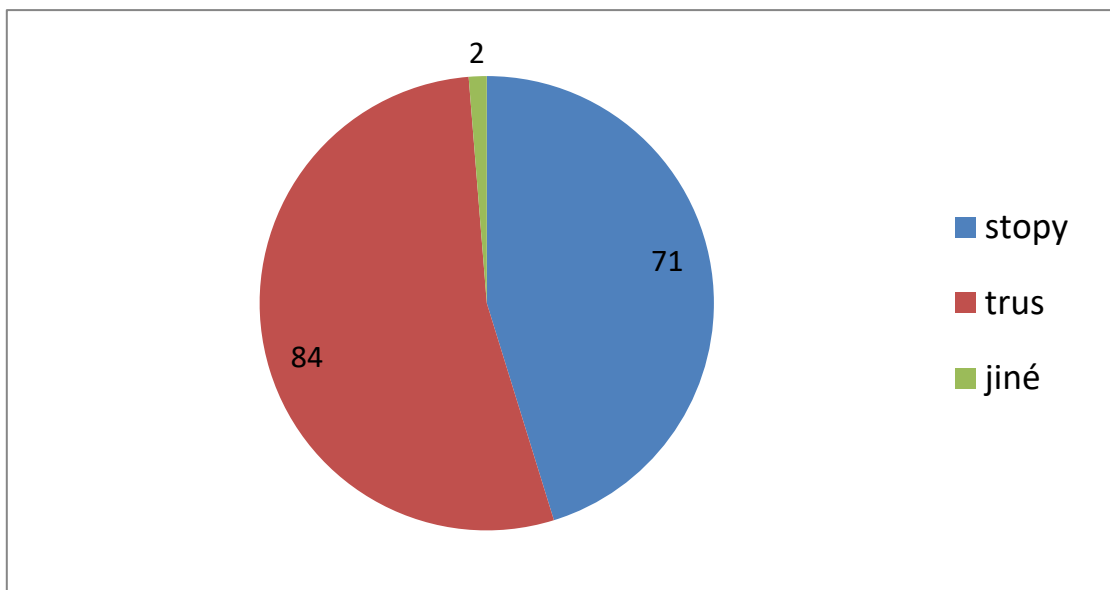
všechny kvadráty, kde byl v době mapování prokázán výskyt velkých šelem. Podrobněji jsou výsledky v rámci jednotlivých druhů velkých šelem popsány v následujících kapitolách.



Mapa č. 1 – přehled kvadrátů s nálezem pobytových stop velkých šelem.

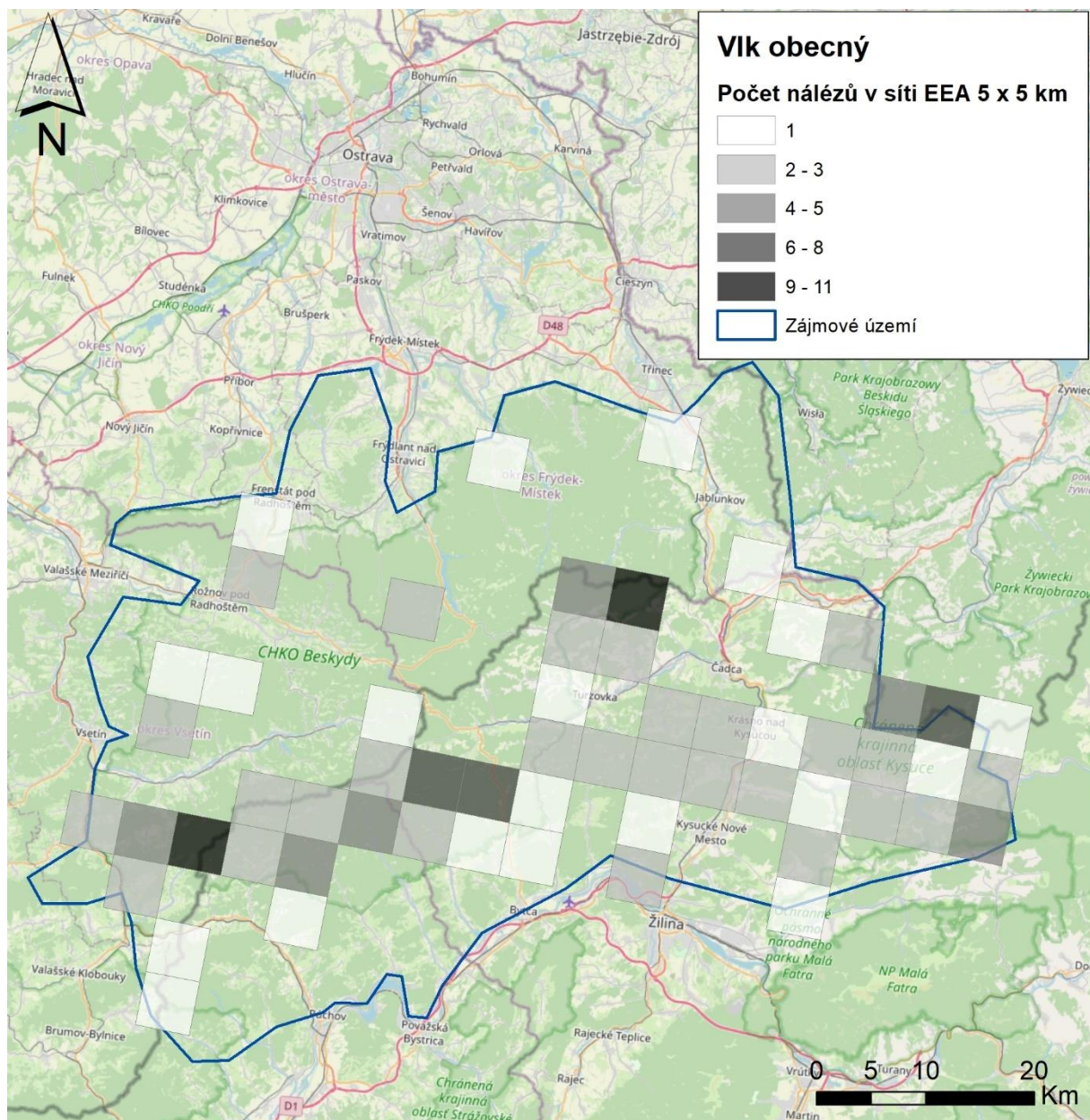
Vlk obecný

Bylo získáno 157 nálezů pobytových stop vlka obecného. Ve většině případů šlo o nálezy trusů a stopních drah. V jednom případě se podařilo dohledat také kořist v podobě divokého prasete a také došlo k vzácnému přímému pozorování v Javorníkách.



Graf č.2.: vlk obecný – zastoupení pobytových stop zjištěných při mapování.

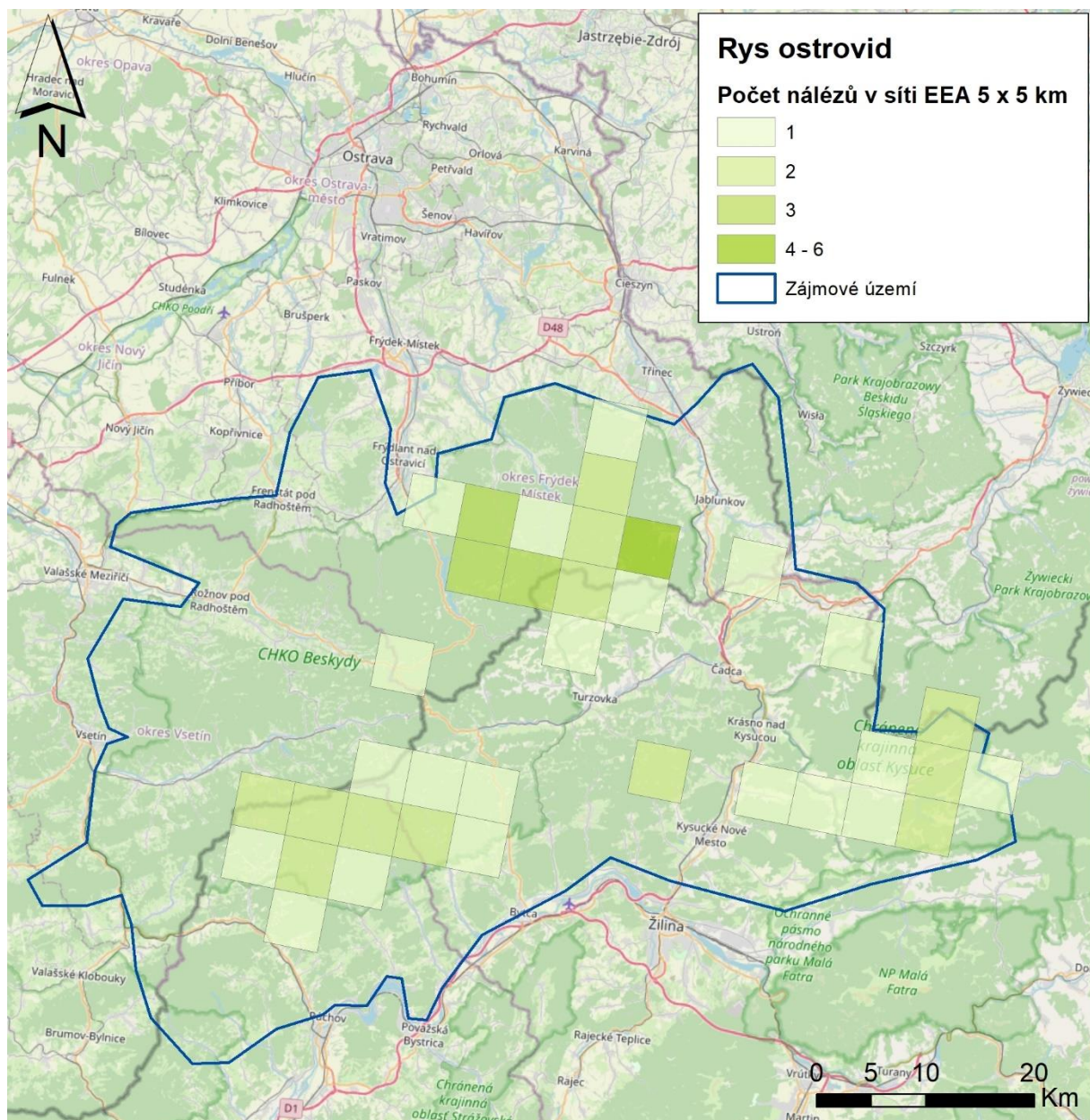
Výskyt vlků byl zjištěn obdobně jako v loňském roce na celém území CHKO Beskydy i CHKO Kysuce, ale také v severní části Bílých Karpat. Největší četnost nálezů byla v západní a centrální části Javorníků, dále severovýchodní části Moravskoslezských Beskyd a také v oblasti Kysuckých Beskyd a Kysucké vrchoviny. Celkově byla většina nálezů situována do příhraniční oblasti a na slovenském území. Oproti předchozím rokům nebyla v době mapování potvrzena přítomnost vlků ve Slezských Beskydech. Zejména ve Vsetínských Beskydech a Javorníkách byla vlčí přítomnost potvrzena z větší části díky nálezům různě starého trusu, protože v této oblasti absentovala sněhová pokrývka. Na základě nálezu stopních drah byla nejpočetnější skupina vlků o počtu osmi jedinců zjištěna v Kysucké vrchovině. V Kysuckých Beskydech byla zjištěna skupina vlků v počtu čtyř až pěti jedinců. V Javorníkách byly na několika místech nalezeny stopy skupin vlků o počtu tří až čtyř jedinců. V ostatních případech šlo o nálezy dvojic nebo samostatných exemplářů.



Mapa č. 2 – přehled kvadrátů s největším a nejmenším počtem nálezů vlka obecného.

Rys ostrovid

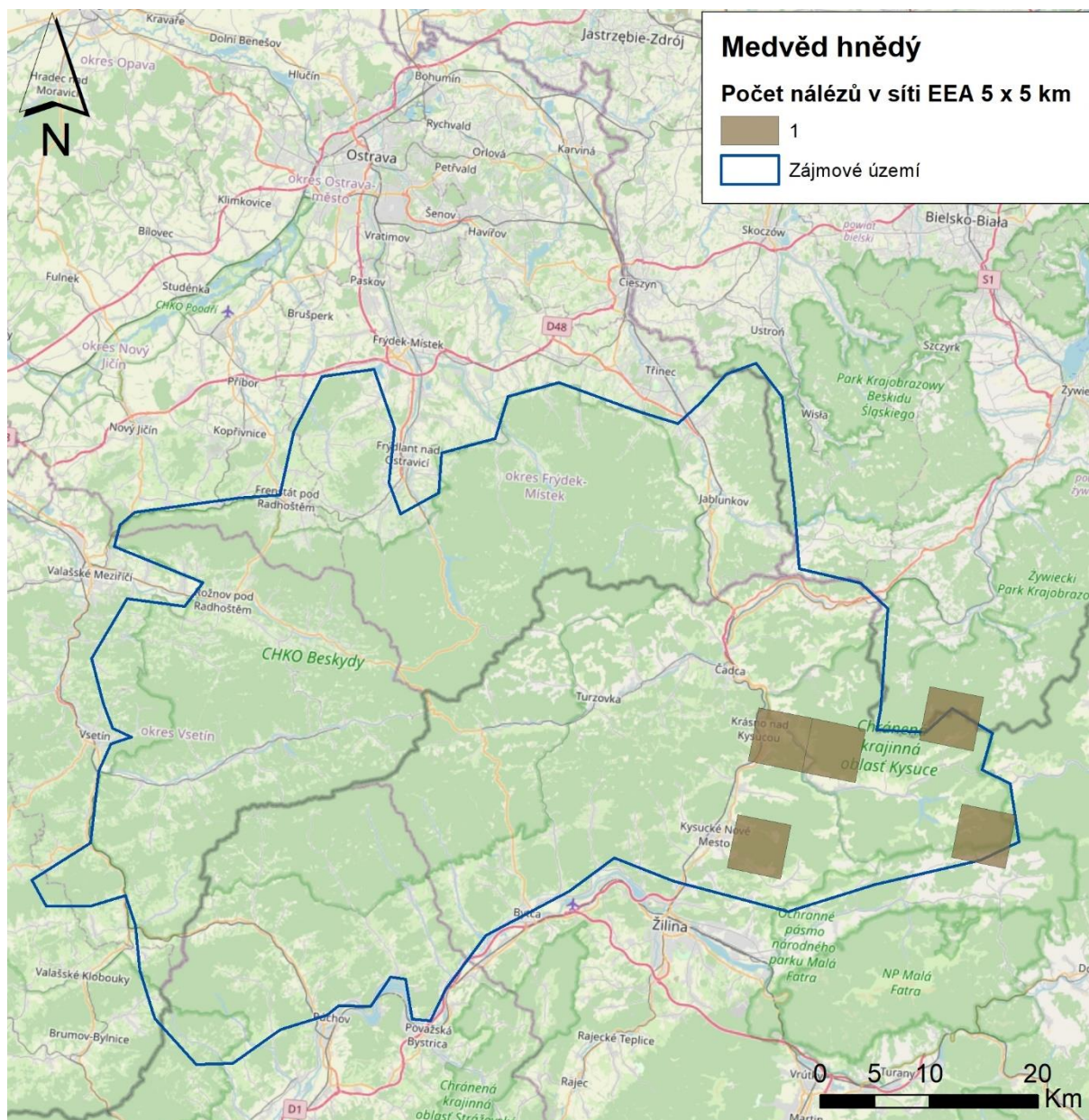
V průběhu mapování bylo nalezeno 59 pobytových stop rysa ostrovida. Převážnou většinu z toho tvořily stopy nebo stopní dráhy (49 nálezů) a zbytek připadl na nálezy trusu, srsti a moči. Výskyt rysa byl nejčastěji potvrzen ve východní části Moravskoslezských Beskyd, dále pak v centrálních Javorníkách, Kysucké vrchovině a Kysuckých Beskydech. Oproti předchozím rokům nebyl výskyt rysa potvrzen v tradičních místech jeho výskytu v oblasti Smrku a Kněhyně v CHKO Beskydy, což lze považovat za alarmující informaci. Již několik let nebyl potvrzen zimní výskyt rysa ani ve Veřovických vrších a Vsetínských Beskydech.



Mapa č. 2 – přehled kvadrátů s největším a nejmenším počtem nálezů rysa ostrovida.

Medvěd hnědý

Podle očekávání byla přítomnost medvěda zaznamenána nejméně často. Pobytové znaky v podobě stop, a v jednom případě také trusu, byly nalezeny v Kysuckých Beskydách a v Kysucké vrchovině. V Javorníkách a na severu Bílých Karpat nebyla přítomnost medvědů v době zimního mapování zjištěna žádná, i když se zde medvědi vyskytují celoročně. Jejich výskyt byl v těchto pohořích potvrzen až od jarních měsíců po skončení jejich zimního spánku. V celé oblasti se nicméně vyskytují pouze nižší jednotky jedinců medvěda, neboť jde o západní okraj jeho rozšíření v Karpatech. Navíc je tam dlouhodobě omezená migrační průchodnost pro velké savce (z důvodu zástavby, budování silnic, houstnucí dopravy, i kvůli masovým rekreačním aktivitám).



Mapa č. 3 – přehled kvadrátů s nálezem pobytových stop medvěda hnědého.

V rámci zimního mapování šelem byla vyhodnocena také data z fotopastí za období od 4. do 9. února. Přítomnost vlků byla takto věrohodně potvrzena v Moravskoslezských a Vsetínských Beskydech a také v Javorníkách. Ve východních Javorníkách byly zaznamenány dvě skupiny vlků v počtu 4 a 5 jedinců. V ostatních případech šlo o záchyty vlčích párů nebo samostatných jedinců. Výskyt rysů byl díky fotopastem potvrzen kromě Moravskoslezských Beskyd a Javorníků také ve Vizovických vrších. Celkem bylo v tyto dny na fotopastech identifikováno 7 dospělých rysů samců. Další zajímavostí byl záchyt šakala obecného v moravské části Javorníků a kočky divoké v severní části Bílých Karpat.

Závěr

Při mapování velkých šelem bylo zjištěno velké množství údajů o výskytu vlka obecného, rysa ostrovida a také medvěda hnědého. Účelem tohoto mapování nebylo zjistit početnost velkých šelem, ale zjistit jejich prostorovou distribuci v daném území. Díky mapování bylo nalezeno

také několik desítek kusů vlčího trusu, které budou geneticky vyhodnoceny v rámci projektu LECA. Stejně jako loni bylo i letos u rysa získáno výrazně méně pobytových stop než u vlka. Letos tento nepoměr do značné míry umocňovaly i nevhodné sněhové podmínky. Za hlavní přínos považujeme nasbírání komplexních údajů o výskytu velkých šelem z velkého území v jeden čas (v řádu několika dní). Tím byly odhaleny nejvíce využívané oblasti velkými šelmami v zimním období v Beskydech i v Kysucích. Podle našich dosavadních poznatků jsou nejpreferovanější zimní oblasti zároveň také jádrovými plochami pro tyto šelmy po zbývajícím období v roce.

Všem mapovatelům vřele děkujeme za spolupráci a doufáme, že mezinárodní monitoring velkých šelem jakož i jejich společná ochrana bude pokračovat také v dalších letech. Tato akce byla součástí pilotních aktivit v projektovém území Beskydy-Kysuce v rámci projektu [LECA Interreg Central Europe](#) a mapování bylo také součástí projektu PROSPECTIVE LIFE (PROtect SPEcies aCTIVEly by LIFE číslo 101104621).